

Տարեկան 10 լուրի, վեց ամսով՝ 6 լուրի, երեք ամսով՝ 3 լուր 50 կ. հատով 5 կողմից
Բաժանորդ գրվում են ֆիլիսոֆի միության խմբագրատանը:

Խմբագրության հասցեն՝ Тифлис. Редакция «Нор-Дар»
կամ Tiflis. Rédaction «Nor-Dar».

Խմբագրությունը բաց է ամեն օր (բացի տոն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը: Ցայտարարությունները ընդունվում են ամեն յեղունեքով: Ցայտարարությունների բաժինը 2 կ., լեզվաների համար՝ կրկնապատիկ:

ԲՈՎԱՆՈՒԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Առաջնությունը. — Բարեբախտաբար իրականացավ:
Քրոնիկոն. — Լուրերը
Թիֆլիսի և Կոնստանդնուպոլսի միջև
Առաջնությունը. — Բարեբախտաբար իրականացավ:
Քրոնիկոն. — Լուրերը
Թիֆլիսի և Կոնստանդնուպոլսի միջև

Թիֆլիս 22 Ապրիլի 1886

ՔՐՈՆԻԿՈՆ ԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ընդհանրապես առանց զբեղման եւրոպական բոլոր տեղերում իրենց ներքին քաղաքական և անտեսական կացությունից ծագած գիտարկություններով: Ամեն տեղ էլ համարեա թէ պարզապես համար նոր ընտրություններ են սպասում, և իւրաքանչիւր կուսակցություն ի հարկէ յոյս է դնում, որ նոր ընտրություններից ինքը աւելի մեծ սլոժակ հանդէս կը գայ և իւր գործը կը յաջողեցնէ: Այսպիսով եղած գրություններն զէմ կուզում են բացի կարևորանքներից և հասարակական և արտաքին կուսակցությունները: Իստիպալում պարզապես տարբերվում է և նոր ընտրություններն է նշանակուած, որովհետեւ այժմեան կուսակցություններն զիմադրել կուսակցությունները պակասում է կառավարությունը իւր ձեռքը առնել:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԻՆՉ ԼՍՅԵՂԻ *

(Հայտնի կենսական)

«Օրիորդ Աղապեանը միտք է իւր ձեռքը Արսէն Մաշտոցեանին: Այս լուրը չուտով քաղաքի մէջ տարածուելով՝ մեծ խուսակցություններ և շատ տեղ էլ վիճարկություններ առարկայ դարձաւ: Կային մարդիկ, որոնք գովում էին իշխանուհի օրիորդի վարմունքը: Իստիպալում իշխանուհին ընտանիքներից էին, որոնք առում էին թէ՛ մեծ յանգիստություն է մի վաճառականի համար՝ ձգտել իշխանական տան փեսայությունը եթէ նա գտնուէր ազնուական անտառտ արիւնից: Հասարակական մարդիկ ընդհանրապէս պահանջում էին օրիորդի և նրա մօր անտառտութիւնը, որին նրանք տղիտութեամբ դոճում էին իրենց թէ՛ ներկան և թէ՛ ապագան: Որովհետեւ ոչ ոքի համար քաղաքի չէր, որ Աղապեանները նրանք կը գտնուէր անտառտութիւնը գրական մէջ էին: Այստեղից այսպիսի ոչ ոք արտա չարտա նրանց վարմունքը զէմ յանգիստ դասակարգելու, ազգային միայն Սիմոնեան էր, որ օրիորդի այս քաջագործութիւնը լսելու պէտք չէր, որ և է միջոցով գործը չտակում: Բայց գտնելով թէ նրան և թէ իւր մօրը ա-

լու համար հարկաւոր ուժը: Պահանջում է Սահմանադրութեան վերաբերմունքները, որպէս զի Սահմանադրութեան ընդհանուր գործերին աւելի մասնակցելու կարելիութիւն ունենայ և ոչ թէ ամեն բան և ամեն ինչիւր վճռէ անտառտութեան ժողովը և ինքը անտառտ նրա վճռած գործերը վաճարեցնելու գործը կատարէ միմիայն: Իշխան Բիւմարիւրը գերմանական պատգամաւորների ժողովի հետ անհամաձայնութեան մէջ գտնուելով՝ մտածում է հարել այնպիսի միջոցներ, որոնց օգնութեամբ կարողանայ մի որեւէ գործ առաջ տանել, մի որեւէ օրինադրել ընդունել տալ, առանց պատգամաւորների ժողովի բարեհաճութեան կարող լինելու: Նշանաւոր է և շատ զբաղեցրեց եւրոպական մամուլին այն հանգամանքը, որ տասնեակ տարի շարունակ պատգամաւորներն զէմ պատերազմ մղելով, մի պատերազմ, որ հաշտութեամբ անունով յաւան է, իշխան Բիւմարիւրը վերջ ի վերջոյ հաշտուեցաւ կաթոլիկ եկեղեցւոյ պետի հետ:

Այժմ Ա. Ե. Ե. պապը և իշխան Բիւմարիւրը ամենալաւ բարեկամներ են դառնել: Շատ յարձակումներ եղան և լինում են այդ մասին իշխան Բիւմարիւրի գէմ, որ նա իւր թէ՛ գաւառում է գործը և իւր արձանների գէմ է գործում այժմ և իւր թէ՛ իւր շինումը:

Նուրբիլի յամառութեան մէջ, զայրացած հեռացաւ նրանցից, երկուսով շտանիկ այլ և նրանց յիմար երեւոր:

Այժմ քանդում է: Բայց աւելի լուրջ գաղափարներ Բիւմարիւրի այդ քաղաքում տեսնում են պետական մեծ մարդու փառաւ հանձարը: Իշխան Բիւմարիւրը մէկ նորապիսի միայն ունի. դա գերմանական կայսերութեան հոտաւորութիւնն է և նրա պաշտպանութիւնը: Նա այդ նպատակին հասնելու համար և իւր հարկերից աւելի գործադնելու համար նա գտնագտն ժամանակներում գտնագտն միջոցների է դիմում. երբ տեսնում է որ այս միջոցից այլ ևս օգուտ չ'կայ, գործ է դնում մի այլ, թէկուզ նախկին հակառակ միջոցը, բաւական է, որ այդ միջոցը անպատուութիւն չէ:

Գերմանական պարլամենտում կայ մի կուսակցություն, որը յայտնի է կենդանի անունով. այդ կուսակցությունն է կենդանացած են այն մարդիկ, որոնք Գերմանիայի միութեան գէմ են և աւելի կը ցանկանան, որ Գերմանիան նախկին մտնող պետութիւնների մէջ լուծուէր. կան և այդ կենդանի կուսակցությունն է կենդանի մարդիկ, որոնք կաթոլիկ եկեղեցին աւելի բարձր են դասում, քան իրենց հարկերից և նրան պատրաստ են զոհել իրենց հարկերից: Այդ կուսակցությունը լինուելով պատկանութեան, եղբայրների, կաթոլիկ կղերի վերայ, իշխան Բիւմարիւրի բոլոր նախադէքներն ամեն կերպ արգելներ է գնում պարլամենտում:

Օրդին ճանապարհորդել իւր հետ խաւարի իւր նշանաւոր ձայնը այնտեղ կատարելագործելու համար: Ամալիան, որ կարծիս թէ սկսում էր սկսել իշխանին, իրիկ մի մարդու, որ անկողնաբար հոգում էր իւր յաւաքագործութեան համար, ուրախութեամբ համաձայնեցաւ: Մի գաղտնի նպատակ էր, որ նա ինքնաբեր ծածկում էր իւր սրտում, նրան աւելի գրգռեց շատ պեղելու գործը: Այդ այն էր, որ նա հաստատելով ջոճարձիկի խոտաւորութիւնը, ինքն իւր մտքում որոշել էր նրա հարստութեան, կարողութեան համար անկողնի և այլ կարողութեանց արտադրութեան համար: Այս ճանապարհորդութիւնը նրանց աւելի կը մօտենցնէր իւրար և շատով կը բացուէր իւր ապագայ ամուսնու առաջ: Գիտարկութիւնը միայն նրանում էր, թէ ինչպէս համարել մայր իշխանուհուն: Բայց մայր իշխանուհուն նպատակ ունի որ չը հասկացաւ: Նա պարզ տեսնում էր որ ըստ օրէ իւր երեսը գործնում էր գեղեցիկ Ամալիայի, ամուսնացող և հարուստ երիտասարդները հեռու էին փախում նրանից, իշխանուհուն ու գեղեցիկները ոչ մի տեղ չէին երևում, իսկ զատարկագործ և գուարձաւոր մարդիկ հեռուէն ձայնով լսելու իրենց: Հեռուէն Ամալիայի մի առ ժամանակ քաղաքից հե-

նախ Բիւմարիւրը պատերազմ հրատարակեց պատգամաւորութեան գէմ, ինչպէս վերին տասնից և այդ պատերազմը երկար տևեց: Այժմ Բիւմարիւրը հաշտուելով պապի հետ՝ գրանով խուս է կենդանից այն գէնքը, որով նա կարողանում էր շարունակ կուսել իրեն և իրեն նպատակների գէմ:

Աւելի մեծ ներքին գիտարկութիւնների մէջ է գտնուում պապը: Անգլիան և նրա կառավարութիւնը: Յայտնի է, որ Վրացիները առաջադրել է պարլամենտին իրանգիայի վերաբերութեամբ մի բիլլ, այնինքն օրինագիծ, որով իրանգիային առանձին պարլամենտ է տրվում, այսինքն իրանգիայի ներքին գործերը կառավարվում է անգլիական պարլամենտից անկախ իւր սեպհական ներկայացուցիչների ժողովով: Վրացիների կողմից արած այդ առաջադրութիւնը մեծ լուգումներ է պատճառում ամբողջ Անգլիայում, և գնալով այդ լուգմունքը աստիճանում է: Թէպէտեւ Վրացիների այդ օրինագիծը առաջին ընթերցանութեամբ ընդունուեցաւ, բայց այդ քաղաքական մի ձև է, օրինագիծը բազմը կը վճռուի երկրորդ և երրորդ ընթերցումներ:

Իսկ այդ օրինագիծի հետ կը վճռուի և Վրացիների կառավարութեան բազմը: Առաջին այսքանս յայտնի է, որ բացի պահանջողա-

նանք ամեն կողմից էլ շահաւէտ էր: Առաջին այդ առիթով նա իւր ձայնը կը կատարելագործէր, որը գուցէ նրան կը հարկաւորուէր որ և է ձախող բազմի ժամանակ երկրորդ Վրացիների առաջադրութիւնը մերմիւս առթիւ քաղաքի մէջ տարածուած լուրերն ու խոսակցությունները, որոնք իրենք չափով գրգռում էին լուրերի զայրոյթը: Կոնստանդնուպոլսում և ապագայ փեսացուները լաւ գաղտնի կը մօտենային Աղապեաններին, երրորդ Ամալիայի առ ժամանակին լաւագործութիւնը կը նպատակէր նրա կրկին անգամ հետաքրքրելի դառնալուն: Իւր նա վերադառնալով խաւարից, որովհետեւ հին ճշմարտութիւն է, որ միշտ մի տեղ մնացող Վրացիների առաջ կազմաւոր էր պատարկագործ և գուարձաւոր երիտասարդների անկողնաբար իշխանութիւնից ու անպարտ պեղելութիւններից, որոնք վերջ ի վերջոյ արատ պիտի բերէին այդ տան անուանը:

Մի կողմից այս բանաւոր պատճառները և միւս կողմից մայր իշխանուհուն ջոճարձիկի վերաբերութեամբ ունեցած մեծ հաւատարմութիւնը նրան ընդունել Ամալիայի առաջարկութիւնը՝ իւր ուսուցչի հետ միասին խաւարի ճանապարհորդելու: Այս նորութիւնը պիտի բերէր լսել կատարել անապարհաւորութեամբ, որովհետեւ գեղեցիկ Ամալիայի միջոցով շահուելու յոյսը նա միանգամ ընդ միշտ

կաններէր, զէմ են Վրացիների իրանգիական բիլլին շատ և նշանաւոր ազատամիտները, նոյն իսկ արմատականները և իւր կուսակցութեան պատկանողներից նշանաւոր մարդիկ:

Աւելի հաւանական է, որ Գրացիների բիլլը չ'ընդունուի, և նա ստիպուած լինի իւր հրաժարականը տալու կամ պարլամենտը արձակելով, նոր ընտրութեան թուրքներով խնդրի վճիռը:

Այսպէս եւրոպական տեղութիւններից շատերը իրենց ներքին գիտարկութիւններով գրադրուած լինելով՝ Եւրոպայի ուշադրութիւնը գրադարմ միջազգային խնդիրը՝ լուսնական խնդիրն է:

Յայտնի է, որ Յունաստանը զինուած այնպէս էր ձեւացնում, որ եթէ ոչ սպար, վաղը պիտի պատերազմէ Թուրքիայի գէմ: Այն էլ յայտնի է, որ խոհմութեան ձայնը յոյներն էլ չէին լսում և բարեկամական խորհուրդներին էլ չէին հետևում: Մինչև անգամ ասորիներ էլ կային, որ եթէ լուսնական կառավարութիւնը կամենայ էլ անկարող է զինաթափ լինելու, որովհետեւ լուսնական ազգը այնքան վառուած է պատերազմական եռանդով, որ այլ ևս չեա կանգնեցնել կարելի չէ նրան և բացի պատերազմից էլ ուրիշ ելք չը կայ նրա համար: Իսկ վերջերս երբ եւրոպական տեղութիւնների լա-

կարգիւ էր:

Եւ այսպէս մի գեղեցիկ օր օրիորդ իշխանուհին իւր երիտասարդ ուսուցչի հետ միասին ճանապարհ ընկաւ: Գէպի մեզաների պատմական աշխարհը՝ բանաստեղծութեան հարուստ խաւարն:

Ժ.

Բայց Արսէն Մաշտոցեանի փառքը գնալով մեծանում էր և նրա առեւտրական յաջողութիւնները յաջորդում էին միմեանց: Աղապեանների միջոցով ոչ մի ազգայնութիւն չունեցաւ ազգայնաբէր ծնողների վերայ: Ընդհանրապէս նրանք ուրախացան որ գեղեցիկութեան մի հօր հակառակորդ հեռացաւ անպարկեշտ: Շուտով ծարպիկ միջոցները սկսան շրջապատել հարուստ փեսացուին իրենց բազմազան և լազմախոստում առաջարկութիւններով:

Ամալիայ Մաշտոցեանը այդպէս փորձուած էր: Նա այժմ խոստովանում էր, որ ազգայն գեղեցիկութիւնը, օժիւր և հարստութիւնը միայն նրա առաքինութեան մէջ պէտքէ որոնել, որ գեղեցիկութիւնը և հարստութիւնը մի մի չարքներ են, եթէ լծորդուած չեն առաքինութեան հետ: Այդ պատճառով նա մերժեց ամեն մի փառքով առաջարկութիւն և ընտրեց իրեն հարստացու այնպիսի մի ազգայն, որ հարուստ ընտանեաց պատկ լինելով հանդերձ՝ զարգացում էր նաև առաքինական բարեմասնութիւններով: Նրա հարստանաց հանգիւր թէպէտ ա-

*) Տես «Նոր-Դար» № 54.

2

որոնք
 տառով
 թեկան
 բխում
 են մտ
 Խակ
 թխեն
 բերց
 Ահա

մասին և շատ դրուեցաւ մեր լրագրի-
նքում: Հետո ցարում ենք, որ Ջալալ-
Օղլին որպէս լուստայ երկրասար-
գութեան կենդանի, փոխանակ բարո-
յական ներգործութիւնն ունենալու չը-
նայապատու գիւղերի վերայ, աւելի վը-
նայապատու անբարոյականացնում է
այդ ժողովրդին: Չենք կարող չը յայտ-
նել և այն, որ որպէս Ջալալ-Օղլու
հաստատում աշակերտ կարող է պար-
ծնել նրան մօտիկ հայոց Գաղաթա-
ղուղը: Եւ եթէ Ջալալ-Օղլին այդպէս
չարտահայտարար ներգործի և միւս
գիւղերի վերայ, այն ժամանակ մի
շատ արտաքին արտաքին կը ներկայացնի
քննութեան փոխարինութիւններով օժ-
տուած լուսին:

Ապրիլի 23-ին, չորեքշաբթի երեկո-
յան Թիֆլիսի հայ զերբանապետ
խորհրդի անդամ պ. Սափրազեանը և տե-
կին Ալման մասնակցութեամբ թուրք
թատրոնաւորներէն—Սէյիդովի, Գալի-
բովի, Էֆէնդիլի, Տէրէզուովի, Ֆա-
հրանովի, Վելիովի, Մաշադիովի
և Հասանովի կը ներկայացնեն թուրք
լիւրտով հայադրի պ. Մազաթեանի
հեղինակած «Պաթալի Դաւ» 3 գործո-
ղութիւնով դրամա-կոմիքիան «Ալը-
կըթ» մէկ գործողութեամբ վերջով
թուրքերէն հայերէն և ուսանելի լե-
զուներով Անտրակտիքում կը նուա-
զը Սաղըը և Էֆէնդի յայտնի երգիչ
Յալիլը, որ նոր է եկել Դաշիկից: Տե-
ղերի գնիւրը պակասեցած են:

Գոլիկ է պ. Սափրազեանի ձեռնար-
կով իւր և քաջութեամբ արժա-
նի, մասնաւոր եթէ ի նկատի առնենք
այն հանգամանքը, որ որքան մեծ
խելում ենք, թուրքերէն լիւրտով ներ-
կայացում և այն է թուրքերի օրինա-
նակութեամբ դեռ առաջին օրինա-
կուն է թիֆլիսում: Առաջին անգամ
չէ, որ հայերը պատճառ են դառնում
ուրիշ ազգերի յատկապէս իրենց
գործին և ճանապարհ են դառնում նը-
րանց դէպի լուսաւորութիւնը: Բայց
հայոց ազգը, որ զարթիւն ընթացքում
շատ անգամ առաջնորդի և դատարա-
րակի դեր է կատարել իրեն շրջապա-
սող ազգերի համար և զրացի ազգե-
րի մէջ կուտարաւ է մայրիւր այսօր
այդ ազգը շատ յետ է մնացել ճշմար-
տաւորութեան գործում և հեղհե-
տէ աւելի յետ է գնում:

Արդէն ընթերցողը գիտէ մեր տա-
ցած հետադրից, որ արեւելաօսոյ
Միտիչ Բարսեղեանց և արեւելաօս-
ոյ Սափրազեանց արտադրանքը տա-
ցել են Բարսեղեանց շնորհած ու Սա-
փրազեանց իւր տալիս չընդունելով
Միտիչը չընդունելով III աստիճանը
տալիս է Համաթու թիւի կոմիտե-
տային նախագահութեամբ արժ. Համաթու
վարդապետ Համաթուպեանը:

Զուրայի և առաւ անձնակերպի յե-
տաւ ահ մի քանի օր է թիֆլիսում
տաք օրեր են լինում: Կարծախի կարե-
ւի է ստել ամառնային է, արեւի ճա-
նապարհները աչքում են:

ԹՂԹԱԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Երեկոյն 4 ապրիլի—ժողովրդեան
նախաժողովը սովորութիւն է կրած
Յարութեան կիսակէլի օրը հասարա-
կական մատակ անել: Թէպէտ նախ-
նախաժողովի սովորութիւններից շատերը
որոնք վերաբերում են ժողովրդի մը
տաւոր դարգացման, յատկապէս
թիւնը և դարգացման: Իսկ այժման
ժողովրդապաշտման մատակն, ոչ թէ
զոհաբերութիւն պէտք է համարել ինչ-
պէս քարոզում են անդիտութեամբ ո-
մանք մեր քահանայներից, այլ իսկա-
պէս սղարմութիւն ազգայնականի:

Մենք հետո ենք մնացած այս ի-

ւորաբանչիւր եկեղեցւոյ քահանայի
ազգայնականութեամբ 3—4 մարդ են նը-
շանակուած մատակացոյի համար փոջ
հանգամանակներ:

Ամեն մի եկեղեցւոյ ժողովրդի մէջ
կան քեւեկապաշտ մատակի գոր-
ծադրելու կառավարիչներ, որոնց մատ-
նակցութիւնը անհրաժեշտ է մատակի
տարբեր գործի համար: Այդպիսիները
կարծես հնդկական քուրմերի են նը-
մանում, որ խաբէական յոյսերով
կատարել լին աստիկ ժողովրդի աչքե-
րը իրենց օրերին բաւականութիւն
ապրու համար:

Տակաւին չը միմեծ մարմնով են
մատակացոյնը, որպէս գի. կառա-
վարիչները իրենց ցանկութեամբ հա-
նեն: Որքան կարելին է շուտով խո-
րովածացու է պատրաստուած ուրժո-
ղութիւն են ընկերութեան համապա-
տասխանող մարդիկները— ուսումնա-
կողներն ու Լուստած ընդունի
խօսքը: Երկրիքը ուղարկում Բացի
որոնց այդ ընկերութիւնը հետեւող
օրերի համար բաժին ևս է նախաճո-
ղում, որ մի փառաւոր հանգիստ կա-
մուի օրհնած մատակի մեծի: Առաւ-
տեան—լուսաբացին ամեն ինչ պատ-
րաստ է տանող—տանողի վերայ և
ուսող—ուսողի: Բայց խելից առ-
քաւ ընտանիքը զրկուած է մնում
մի կտոր մատակից և եթէ ստիպուած
աղքատի տանից մէկը զոգորդալով
զալին է մատակ է խնդրում: Հայ գէ
աւելի չընդունում են: Ահն եկաւ ա-
ղէն: Վեր կացէք, աղքատ: Կարծիքէք:
առում է կառավարչապետը, մատակ
ուսողը: Երբ մօտենում է՝ կանգնում
են: «Համեցէք մի կտոր մատակ առնե-
լէք» ասում են նրան: Ժամանակը
չէ, լաւ լաւ թիֆլիսեցից պահեցէք ա-
ռանձին կը զանք աղաւ կորսու հետ
կառնէք: ասում է աչքիւնութիւն ա-
նողը:

Տեսաք ընթերցող, ով է ուսումնա-
մեր ժողովրդի արած մատակը:

Մենք բաւորովին հակառակ ենք
տանում այս մեր արարածները, մա-
տակի խելական նշանակութեան և
սկզբունքին: Երբ լինում, մատակը առ-
ջուածը աղքատներին համար է, պէտ-
քէ աղքատները կերակրուին և ոչ թէ
հարսանեաց և տօնախմբութեան յի-
շատակ կատարենք: Զարմարուեք է ա-
սել որ արդի մատակ անելը հետեւ-
դակնութիւն է հին դարերի հեթա-
նաական սովորութեանց, քան թէ
քրիստոնէութեան մարդասէր օրէնքին:
Ինչպէս Մենք Ներսէս ժամանակը,
հեթանոսական օրէնքներով բարո-
յանքին պիտէ էին համարում տեղ չը
տալով նրանք անապատներում էին
բնակում: Անշամալոյններին, որոն-
քին չընտրեցին, ցաւազարներին
և ծերերին խնամք չէր տարվում:
Սուրբ Ներսէսը՝ ժողով կազմից հոգե-
ւորականներից և աշխատակիցներից
հերքեց—արմատախիլ արւա հեթանո-
սական սովորութիւնները մայրեց
քրիստոնէական կրթութիւն և մար-
դասէր օրէնքները ժողովրդի մէջ: Նա
չինել տուեց գաւառներում աղքատա-
նոցներ և խելիքներ և կերակրելու
տեղեր:

Թէպէտ Մովսիսեան օրէնքով զոհա-
բերութիւնը տալապի նշանակու-
թեամբ խտրութեամբ էր կատարվում,
բայց՝ ամեն մի ուղի ուղով քննող ան-
հատը կեղծակցեւ, որ հնադարեան
զոհի և պատարագները ստուեր էին
համարվում Քրիստոսի խաչի վերայ
զոհվելուն: Ուրեմն Քրիստոսի գաղ-
տեամբը խտրականացաւ զոհաբերու-
թիւնը և դարգացման: Իսկ այժման
ժողովրդապաշտման մատակն, ոչ թէ
զոհաբերութիւն պէտք է համարել ինչ-
պէս քարոզում են անդիտութեամբ ո-
մանք մեր քահանայներից, այլ իսկա-
պէս սղարմութիւն ազգայնականի:

Մենք հետո ենք մնացած այս ի-

րական ուղղութիւնից և ցաւում ենք,
որ չենք էլ ցանկանում ուղղութեան
չէմք վերայ մեր տարբեր գնի:

Մենք առաջարկում ենք Ներսէսի
հայ ժողովրդին ոչ կորցնել նախա-
ւանդ սովորութիւնը և ոչ նոյապատկա-
զուրկ լինել: Ուրաւ ցանկալի էր եթէ
հիմնուէր Ներսէսում մի աղքատանց
խնամելու վկայուած աղքատ ընտա-
նիկներին և առաջն առնելու: Այն
տխուր հանգամանքներին, որոնք շատ
համեստ, բայց աղքատ ընտանիքի վե-
րայ ապանում են: Եթէ այսպէս լինի
այն միջոցին բացի նշանակուած տու-
րից, աղքատանցի խնամակալները
կատանան մատակի անունով հանգա-
նալու փողից մի սրտ զոհմար:

Եթէ այս գծուար է խաղաղօրէն աչ-
քում գտնի խաղաղօրէն եկեղեցին մի
մասնաժողով կազմէ անօրինակ, որ-
պէս զի հանգամանակը փողից մի մասը
յատկացնուի նոյն եկեղեցւոյ աղքատ
ընտանիքին և մի մասն էլ քաղաքին
զարմանցին չընտր աշակերտներ պա-
հելու նպատակով:

Յայտ ունենք, որ Ներսէսի հայ ին-
տելիցից են կրկնուել մեր առա-
ջարկութիւնը և աւելի խորհրդածու-
թեան մէջ կը մտնի պաշտպանելու
օգտուէտ կողմը:

Զարմայր:

ՍՈՒՐԱՄ, 5 ապրիլի: Սուրմանցի-
ների համար ոմն Լուստայից գործը
դառել է զուարճութեան նիւթ: Հայ
և վրաց լրագրիւններին վաղուց յայտ-
նի է պ. Գրիգոր Լուստայեցի, որ 23
ապրիլ երեցիութեան ժամանակ
վարած է տեղիս: Գրիգոր Լուստ-
այեցի և եկեղեցւոյ Հասարակութիւնը
արդեն հասկացել է թէ այդ տարիներ
ընթացում, որքան փոջ է կորել
մեր եկեղեցւոյ ամենատեսակ արդիւն-
քից: Վաղուց հետէ երեցիականա-
կան պաշտօնից հեռանալով վերադա-
նել անձը տարել էր փողը և պահել
հողի մէջ: առանց շահեցնելու: Պ. Լու-
ստայեցի ամեն արհեստի մէջ հմուտ
և վարժ լինելով, մի օր գործերի վա-
ղուցուց սովորութեան համեմատ
պատուիրում է իւր կնիքը: որ իրենց
նկողնում օղի քաշելու կաթնայ տալ-
քէ և սկսե օղի քաշել իսկ ինքը մի
պահպանել գնելով ամուր կողպում է
գոնիկ ու լուսաւորումները և դնում է
իմըրէթ: Այսուամէ այնտեղից օղի
քաշելու համար գնիլ ուղարկել: Այս-
քան խմանալով ակնիցի ատոմանա-
ւորները խելից վալիս են օղի քաշող
կնիք ստիպում, որ նկուղի դռները
բաց անի: Բայց նա ընդդիմանում է և
չէ բաց անում: Նրանք դռները խոր-
տակելով մտնում են օղի քաշելու
սենեակը: Այդ մարդիկը օղին չափե-
լուց յետոյ կազմում են արձանագրու-
թիւն և հետանում:

Սրանով չը բաւականանալով պ.
Լուստայեցի կինը անցնալով Բա-
րեկեղանից մի օր առաջ իւր այգու
մօտ գնելով մէջ տնտեսիլ ուրիշի բա-
ղը բնակում է նրան և չալի մէջ փա-
թաթած տանում է տուն: Նա մոր-
թիւ է տալիս և այնպէս սկսում է
Բարեկեղանի անուն: Բայց միւր ամ-
բող գերդաստան բաւականանալով
տեղանում է մի քանի կտոր, դրան-
ցից մի քանիսը պ. Լուստայեցի ուղար-
կում է իւր փեսայ Ասիւր Ախանա-
ցին, որը այդ միջոց տանում է հիւան-
դութիւն: Հետեւեալ օրը Լուստայեցի
գերդաստանը ընկնում է երկու զըմ-
բաղումութեան մէջ: մի կողմից բոլորն
էլ բաղի միջ հիւանդանում են, միւս
կողմից հայտարար դատարանից ստա-
նում են կոչնական թիւիք բողը գը-
ղանալու: համար: Պ. Լուստայեցի գը-
ղում է հայտարար դատարան: դա-
տարար յայտնում է նրան, որ այս
ինչ օրը, այս ինչ ժամին, ձեր կինը
տարել է այս ինչ մարդու բողը, պ.

Լուստայեցի այստեղ մնում է: Զարա-
րեալի նման պատանձաւ: Գառա-
ւորը անհետ լուստայեցի մեղաւո-
րութիւնը խելից վալիս կայացնելով
յայտնում է Լուստայեցին թէ՛ դու
այդ բողը տանելու համար յօդուտ
զրա արտը պիտի վճարես 200 ր.
բողի անը երկաթուղու ընկերու-
թեան երկաթալի անգլիացի պարոն
Մուաղ շատ հարուստ և բարի մարդ
լինելով, փոխանակ նրանից 200 ր.
ստանալու: առնում է 100 ր. և տե-
ղիս տանալով խելից վալիս է որ այդ
փողը բաժանէ Սուրմանու գանուած
բողը աղքատներին ի ներկայութեան
նոյն խել պ. Լուստայեցի:

Պ. Լուստայեցի տեսնելով որ իւր
քալի զրամալուրը պակասեցաւ,
նորից մի հարք է մտնում որ պակ-
սած փողը մի միջոցով լրացնի: Մի
պատուական վրացի մարդ Լուստայե-
ցին և Մ. Յակոբեանցին (որ այժմ
վախճանուած է) պարտական է լի-
նում ինչ տարի առաջ 200 բողի,
գիւղացին իւր ժամանակին բերում է
փողը և ապիւս է այդ երկուսին ի
ներկայութեան շատերի փողը տալու:
Ժամանակ պարտամուրհակը թէ Լու-
ստայեցի մօտ է լինում բայց նա ա-
սում է գիւղացուն՝ որ տան է թող
հետո առն գնայ և այնտեղ կը տալ:
Տանելով իւր հետ գիւղացուն մեր
հետը ցանում է զանազան պատ-
ճառներ բերելով: Միամիտ գիւ-
ղացի մարդը իրեն աղաւաղած հա-
րելով պարտեցի՝ միամտուած գնում
է իւր տունը: Մի քանի օրից յետոյ
գիւղացին նորից գնում է Լուստայե-
ցին և պահանջում է իւր պարտամու-
րհակը: Բայց նա իւր խորամանկ հը-
նարքներով նրան զարծեալ ցանում
է: Երբորը անգամ յուսահատուած
գիւղացին գալիս է իւր հետ բերելով
Լուստայեցի համար թուշաններ, իւր
կարար բայց Լուստայեցի զարծեալ
չի զիջանում գիւղացու խնդրերին:
Տեսնելով Լուստայեցի խորամանկու-
թեանը այնտեղեան դիմում է գիւղացի
մարդը պ. Միք. Յակոբեանցին և իւր
պարտամուրհակը ուզում է նրանից:
Միքայէլը կանչելով Լուստայեցին իւր
մօտ պատուիրում է տալ նրան պար-
տամուրհակը: Լուստայեցի ասում է
կորցրել եմ: Այդպիսով գիւղացին
հալկի չէ տանում իւր պարտամու-
րհակը: Հանգուցեալ Միք. Յակոբեանց
իւր կենդանութեան ժամանակ իւր
ժառանգներին յայտնում է որ այս
ինչ գիւղացի մարդուց ևս և Լուստայ-
եանց 200 ր. ստացել ենք: Լրովին և
Լուստայեցի կորցրել է պարտամու-
րհակը, այս բանը մինչև այսօր հա-
յապեղելով ժառանգները շատերի վկա-
յութեամբ ասում են: Իսկ Լուստայե-
ցի անցեալ մարտի 12-ին թաղցրած
պարտամուրհակի զօրութեամբ բող-
քում է սկսել հայտարար դատարա-
նին այդ գիւղացու գէմ: յետոյ դուրս
է բերում կատարման թիւիք և նրա
զօրութեան համեմատ գիւղացուց ա-
պօրինի իրապով տուում է 200 բող:
Լին երկրորդ անգամ:

Գիւղացին իւր բոլոր անտուաններից
գրկուելով յուսահատուած մարտի 28-
ին փողցի մէջ տանում է 13 հատ
մոմի կերմաներ, գնիլ և հաց: Սու-
րամի փողցուն էրեք անգամ չըբելով
հաւաքում է հայ հասարակութեան և
գնում է հայոց ու: Գրիգոր Լուստայե-
ցի եկեղեցին և ձեռք բռնած մոմե-
րը անգամի և ջահերի վերայ վառում
է և արտատուելով երեւի վրայ ըն-
կած խելիքում է Առաւմուկ անապա-
տաւանում: Այդպէս գիւղացին ամեն
ինչից գրկուած լալով հեռանում է
այստեղից:

Տապար

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Թիֆլիսի Ա. Լուստայեցի Գրու-
կոյում ցեղի մէջ վրայմանքներ են

ժայել: Ապրիլի 12-ից, Բայրութից
ստացած լուրերը հաղորդում են, որ
Գորայի ժողովուրդը չը կամենալով
հնազանդել թրքական իշխանութիւն-
ներին, միայն է Գիւղաթէլ-Գրուզի ա-
ստատներին հետ Ապստամբութիւնը
այնքան սաստիկ է, որ թրքական կա-
ռավարութիւնը երկիւղ կրելով, թէ
մի գուցէ պատմութիւնը տարա-
մուի ամբողջ Սիւրիայում: վճառեց ու-
ղարկել այնտեղ երկու վաշտ հետեակ
զօրք հազար հողի հեծեղաօրներ
բաւականաչափ թնդաններ: Ապր-
տամբութեան պատճառը հաստատա-
պէս յայտնի չէ: Ոմանք ասում են, թէ
պատճառը դուրս է մարինոս կոչուած
ցեղերի մէջ ծագած կոխներն են, ո-
մանք էլ, թէ դուրսերը չը կամեցան
վճարել թրքական կառավարութեանը
գլխահարկ և ընդդիմութիւն ցոյց տալին,
որի համար կառավարութիւնը զօրք
դէմ դրեց և սկսեցաւ արհեստեղ
ընդհարում: Բացի սրանից դուրսերի
և բնիկների մէջ էլ կուր է ծագել
մի քանի գիւղեր տիրելու համար:
Վրայմանքը այնքան սաստիկ է, որ
Լիւրանին ընդհանուր գնեւալ—նա-
հանգապետ վաստա—փաշան սովորու-
ցաւ օգնութիւն ուղեւ Գաւառիկից և
և միւսոյն ժամանակ Հիւսէյն-փաշին
և Պօլսից կանչեցին Լիւրանին, ուր
նա կ'ընդունէ հրամանատարութեան
պաշտօնը: Բուստէմ-փաշայի կառավա-
րութեան ժամանակ, դուրսերից բո-
լոր հրապանները խելից և արեւելից
նրանց գէնը կրելու իսկ երբ Բուստէմ-
փաշան հեռացաւ, Բայրութից մեծ քա-
նակութեամբ զենքեր և հրացաններ
բերին Լիւրանին և տարածեցին ժող-
վրդի մէջ: Ամենան նահանգապետ
վաստա-փաշան չի կարողանում հա-
ւաքել այդ զենքերը ժողովուրդը ընդ-
դիմանում է, կամ զորացնում է նրանց,
որից և ստիպուած ծագել է ներկայ
պատմութիւնը:

Ապրիլի 12-ից (24) Աթլեից հաղոր-
դում են, որ մօտերում թիւրքերի և
յոյների մէջ եղած կռուի պատճառը
և յանցաւորը թիւրքերն են եղել, ո-
րոնք առաջինն սկսել են հրացաններ
արձակելու յոյների վերայ: Յօյներն
էլ իրենց կողմից սկսել են հրացան-
ներ արձակել թիւրքերի վերայ, որից
յետոյ յոյները դուրսում են թիւրքերի
բռնած զէրքը, բայց Աթլեից հրաման
ստանալով վերադարձնում են այդ
զէրքը կրկին թիւրքերին: Գործը քն-
նելուց յետոյ, թիւրքերը իրենց մի-
գուար համարեցին և ներողութիւն
խնդրեցին յոյնական իշխանութիւնե-
րից:

Նոյն թիւով Կ. Պօլսից հաղորդում
են թէ սուլթանը Բիդա-փաշայի նա-
խագահութեամբ զինուորական խոր-
հարդ է կազմել Եւրո-փաշայի գործո-
ղութիւնների վերայ հակելու: համար
Եւրո-փաշային հրամանագրուած է
պահպանողական զէրք պահպանել
իսկ յարձակուել միայն այն ժամանակ,
երբ յոյները փորձ կը փորձեն մուտք
գործելու թրքական սահմանների մէջ:

«Köln. Zeit» լրագրին վերջապից
հետադրում են, թէ վերջին և հաւատա-
թի տեղեկութիւններից խնդրում է,
որ սուլթանը պատրաստ է կէս միւ-
լիօն զօրք պահելու համար անանկա-
նի թիւրքան, քան թէ պատերազմի:
Յօյներն էլ տեսնելով որ սուլթանը
զգլում ու խորում է պատերազմից,
աշխատում են յատու զորանք իրենց
պլանները և հաշիւները: Գործական
քաղաքագէտները համոզուած են, որ
թ. Գուար, վերջ չի վերջոյ կը համա-
ճանի վրէժով: անհետ օրովհետ գոր-
ծերի գրութիւնը փոքր Ասիայում հե-
տեւեալ վրայմանքից բնաւորութիւն
է ստանում, որի պատճառով նա կո-
մայ ակամայ կը հալոտի և քաղաքային

Թշնամիների հետ: Որովհետեւ Գերմանիան, Աւստրա-Ունգարիան, Անգլիան և իտալիան կամենում են վերջ տալ Բալկան կառավարութեան քաղաքական գիտաւորութիւններին և պահանջներին, իսկ Ռուսիայի և Ֆրանսիայի կողմից հաւանութիւն չեն դրաւում, ուստի վերջիններս էլ իրենց կողմից կամենում են այնքան սպասել, մինչև որ երկու տերութիւններին այն է՝ Թիւրքիայի և Զոնաւանի գրաւական միջնորդը սպասեն և այնուհետեւ երկուսն էլ տարբեր խաղաղութիւն կայացնելու և հաշտուելու:

ԽԱՆԼՈՒՐԵՐ

Թէ ինչ արժէ մի նորածն զխարկը—երեւում է հետեւեալ զեպիցի, որը տեղի ունեցում մի քանի օր սրանից առաջ Պարիզում: Լեզրան անուանուով մի բարձունհի 300 Փրանկով դնեց մօղիստայից մի զխարկի մօղի, այն պայմանով, որ այդ մօղիի պատճէնը նախ քան Զատիկը չը ծախուի: Մի քանի օրից յետոյ կտարով Բուլոնի անտառում գրօնելու ժամանակ, բարձունհին յանկարծ տեսաւ, որ երկու տիկիններ կրում են նոյն զըխարկից: Այդ բանը նրան այնքան զայրացրեց, որ նա հրամայեց կառապանին գնալ մօղիստայի մօտ և անխօս սկսեց նրան ծեծել: Մօղիստայի յուսաւոր տղապիկից ներս թափուեցան անցորդները և աղաւթներ խեղճին կատաղած բարձունհու ձեռքից, որը յետոյ իմացաւ թէ մօղիստայի բոլորովին մեղաւոր է այդ բանում: Այլ մեղաւորը նոյն իսկ մօղիի նկարագրին է, որը ծախելով իւր ներկարը մի ուրիշ խանութում այնտեղից էլ յիշեալ տիկինները առել են նոյնանման զխարկները: Չը կամենալով գործը դատի ձգել տախիւցին բարձունհու ծեծի համար վճարել մօղիստային 12,000 Փրանկ:

Եւ գ ե ն ի ա * Կ ա յ ս ե ռ ու ճ ու ռ ու ր ա զ գ ա կ ա ն ը: «Gil Blas» լըրազրի աստիճանով մի ջահիլ օրիւրդ դատ է բացել Փրանսիական նախկին Եւրոպական կայսերուհու դէմ, հաստատելով, որ ինքը նրա դուստրն է: Այդ դատը վարելու պարտականութիւնը յանձն է առել Լէր փաստաբանը: Մինչև դատի վերջնալը օրիւրդը կենում է վանքում: Նա շատ զեղեցիկ է և նման է Եւրոպական կայսերուհուն: Հասարակաց կարծիքով այդ դատը, որը սկսել է օրիւրդի հայրացիցը կայսերուհու դէմ շատ անհիմն է, օրովհետեւ հիմնուել է միայն նմանութեան վերայ: անկարելի է նմանութիւնը կարող է և պատահմամբ էլ լինի:

ՆՈՐ-ԳԱՐ-Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ԲԱՐՎԱՆՍԱՐԱՅՑՑ Մ. Գին. Զեր ուղարկած 10 ր. բաժանորդագիրը բաժանուել ենք: Մենք արգէն սխալմունքը նկատեցինք. և ձեր բաղան էր, որ փողը չը կորաւ:

ԳՈՐԻՒ Մ-ին. Զեղանից ուղարկւած ենք պատասխանի:

ԲԱՌՈՒՄ Մ-ին. Զեր գրութիւնից առնուածն երեւում է, որ անկիրթ էք: Մնացել և ձեր դատաւարակը Ասիացի է եղել: Այդպիսի կոմիսարների մասին ինչ որ մի լուր է հրատարակուել «Նոր-Գար»-ի մէջ, և դուք ձեզ թելադրողի չորհրդի կարծում եք թէ մենք շատ ենք մտածում ձեզպէս: Ներքի զայտնական վերայ: Եթէ լուրը սխալ է, մի երկու խօսքով հերքումը պէտք է ուղարկել: Եւ մենք կը հրատարակենք չորհրդակ լինելով ձեզանից, որ օգնել էք խրմբագրութեանը վերականգնելու ճըշ:

մարտութիւնը, էլ ինչ կալիմաթեաներ էք գրում: Այդպիսի անմիտ զբոսածքներով զիմեցէք ձեր խելքին մօտիկ: ձեր վարք ու բարքին համապատասխանող թերթերին, որոնց զընահատողները ձեզ պէտներն են և միմիայն ձեզ պէտներն:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՆՈՐ-ԳԱՐ-Ի

ՀԻՄՆՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

18 Ապրիլ

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Սենատը բացառութեամբ է, որ գիւղական ընտրութեան խորհուրդը բացում է հաշտարար դատարանը, իսկ որտեղ նա չը կայահաշտարար միջնորդը, որոնք առաջարկում են ընտրողներին իրենց միջից նախագահ նշանակելու ժողով համար, հաստատում են նրա նշանակումը և յետ այնորիկ վճռում են իրաւասուններն ընտրութիւնների մասնակ ծագած բոլոր տարածաշրջաններին: Սենատը նոյնպէս բացատրում է, որ քաղաքային խորհուրդները իրաւունք չունեն կաղաղորդութիւն անել միջնորդելու քաղաքային հասարակական վարչութեան պաշտօնական անձինքներին պարզեցնելու: Ինչպէս և միւս քաղաքացիներին, որոնք գործել են յօդուտ քաղաքի:

ՊԱՐԻԶ. Ի պատասխանի սպուռնա գրի Զոնաւանում յայտնում է, որ նա զրօշի տակ չի թողնիլ ներկայ առջողջ զօրախումբը, այլ կ'սկսի մշտապէս և իւր ժամանակամիջոցին պակսեցնել նրա թիւը:

19 Ապրիլ

ԱԹԼԵՔ. Գերմանիայի Փրանսիական զեապանի հետ իրաւացիութեան ժամանակ յայտնեց, թէ Զոնաւանում չաւտով զինաթափ կը լինի և երբ ներկայ զըմուտութիւնները կը վերջանան կրկին հետզհետեւ արձակիլ կոչուած զինուորներին: Միւս կողմից լուրեր են տարածուել, որ եթէ պետութիւնն ըստպահանջում զրաժ պահանջների վերայ հաստատու միան, այն ժամանակ Զոնաւանում զինաթափ չի լինիլ և թող կտայ պետութիւններին ստիպողական միջոցներ զօրծ պնդելու: Միջադպին նաւատորմի զեապանները պատրաստի կանգնած են, արգելուած է իջնել ափը:

ՍՕՖԻԱ. Իշխանը շարունակեց ժամապարհորդութիւնը նոր նահանգներում: Զանովը բայ նամակում առաջարկում է իւր քաղաքական համոզմունքներն ժողովներ կազմիլ այն նպատակով, որ բողոքեն իշխանի վերաբերակ միջնորդութեան բռնած ընթացքի դէմ:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Պաշտօնական հեռագիրը Եւրոպայից հաղորդում է, թէ այսօր արտաքին կարգի զեապանապետ Լեզէմփաշան վերադարձաւ Կ. Պօլիս:

ԱԹԼԵՔ. Կառավարութիւնը շարունակում է յայտնել պետութիւններին, թէ նրանց պահանջներին անպայման հնազանդելը անկարելի է: Բայց միևնոյն ժամանակ հետադարձ սկսում է զինաթափ լինել երկու դատակարգի զինուորներ արձակուած են իրենց աները: Աթլեան ընդհանրապէս զօրքի սահմանադրուելու գնալու հրամանը փոխուեցաւ երթեկութեան համար յարմարեցրած չորս նաւեր զինաթափ են լինում:

20 Ապրիլ

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Երեկ զիտութեան ազգեմիտան հանդիսւոր կերպով առնեց ռուսական առաջին պատմարան Տաւրիչեյի 200 ամեայ ծննդեան օրուայ յիշատակը: Բաղմութիւն շատ կար: Պատուաւոր հիւրերի թիւում գտնուում էին Մեծ Իշխան Կոնստանտին Կոնստանտինովիչը, ճանապարհների հաղորդակցութեան միջնորդը, աղքային

լուսաւորութեան միջնորդը, ընկերը: Այդպիսի Պօպովը Տաւրիչեյի մասին ինչպէս պատմարանի ճառ խոսեց, ախպիւսիս Բեդոբրազովը ճառ խօսեց նրա զործուելութիւնները մասին ինչպէս Ռուսիայի լուսնային զործերը կարգաւորող: Պաշտօնական հեռագիրը Եւրոպայից հաղորդում է, որ երեկ լուսնային պատերազմական միջնորդ գեներալ Անդրեյեւիտին թագաւոր կայսրը ընդունեց, որը և յանձնեց Նորին Մեծութեանը Բալկանիայի թագաւորի սեփական ձեռքով դրած նամակը: Սրանից յետոյ զեապանին ընդունեց Կայսրուհին: Երեկոյան զինեալ Անդրեյեւիտին իւր ավիտայի անձանց հետ Բարձրագոյն ընթերիկ հրաւիրուեցաւ:

Որ Գերմանիայի անհրաժեշտ զգուշութիւնից ստիպուած որոշ ժամանակին զինաթափ լինելու էր պարտաւորուել, այդ առթիւ «Journal de St. Peterbourg»-ը նկատում է, որ Եւրոպան առանց այլ և աշխարհեան ուղադրութեան կ'առնէ այդ անհրաժեշտ զգուշութիւնը, բայց պիտի պահանջէ որ զինաթափ լինելու ժամանակը չը նշանակէ յունական միջնորդութիւնը: Զինաթափ լինելը պիտի կատարուի պայմաններով, որոնք պիտի երաշխաւորեն Եւրոպային Զոնաւանում իր կողմից նոր ծագելի պատերազմական պահանջներից և որոնք պիտի թող տան պակասեցնելու թրքական զօրախումբի թիւը:

ԱԹԼԵՔ. Երեկ երեկոյան հինգ պետութիւնների ներկայացուցիչները հաւաքուեցան, որ հաղորդեն միմեանց իրենց կառավարութիւններից օտաւցած հրամանագրները: Հաստատուեց ընդունում են, որ Ռուսիայի և իտալիայի հրահանգները խաղաղական ոգով են դրած, իսկ միւս երեք պետութիւնների ներկայացուցիչներին հրամանագրուած է պնդել անշուշտ կատարելու սպառնալիք պայմանները: Հաստատուած են, որ Գերմանիայի նոր զինուորներ չի անիլ են թաղրելով, որ իւր պաշտօնից հրաժարուելով կը խանգարէր Զոնաւանի զերազմին իրաւունքները: Այսպիսի մեծ դժուարութիւն են կրում որոնելու այնպիսի մի միջնորդութիւն, որը կատարէր հինգ պետութիւնների պահանջները: Գործերի զըրուկից չափազանց բարդ է:

21 Ապրիլ

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Երեկ Ալեքսանդրեան թաղմունքում առնուեցաւ «Ревизор» (Վերաքննիչ) կամեղիայի յիտառակաւ Ներկայացուցիչը առաջ ընկալ մէջ տեղը դրած և չըջաղատած զերաւաններով ու զրազեաներով: Գօգուել կիտարձանի վերայ ժողովրդի բռնած ժապահարութեանը և աղաղակներով հանդերձ, զրուեցաւ զայնեայ պրակ:

Պաշտօնական հեռագիրը Եւրոպայից հաղորդում է, թէ երեկ Բալկանիայի պատերազմական միջնորդ գեներալ Անդրեյեւիտին վերադարձաւ Բալկանիայի զինեալ Անդրեյեւիտին բարձրագոյն չափուեցաւ: Ա. Անդրեյեւիտին աստիճանի չափանշանը:

22 Ապրիլ

ԲԵԼԳԻԱ. Ալեքսանդրեան հրովարտուով լուծուած է պաշարման զորութիւնը այն գաւառներում, ուր կարգուած էր և վերականգնում է մամուլի և ժողովների զոմարելու մասին զազարեցրած օրէնքների զործողութիւնը: ՎԵՆԵՍԱ. Ֆրանսիական կառավարութիւնը տէրութիւններին ուղղած չըջարկականով վճարար հերքում է յունական կառավարութեան կողմից տարածած այն լուրը, իբր թէ Ֆրանսիան խոտաւցել է Զոնաւանում երեկ ընդարձակուած և առաջարկել է իւր միջնորդութիւնը: Ֆը-

րանսիան Զոնաւանին խորհուրդ է տալ միմիայն կարելոյն չափ շուտով զինաթափ լինելու:

Խաղաղի հրատարակիչ

ՍՊԱՆԳԱՐ ՍՊԱՆԳԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԽՊԱՎԱՆ Ե ՄԻԱՅՆ ԳՈՐԾԱՎԱՐՈՒՄՆ ԱՅՍ ՄԱՐԿԱՅՈՎ

ՄԻ ՀԱՋԻՐ

Մեղա-Բուսեղից-Վարդապետ և Կոնֆեկտներ
Լ. Գ. ՊԻՏԵ ԵՒ ԲՆԿ. ԲՐԵՍԼԱՎՈՒՄ:
Կինը մի մէջ 1 ր. 25 կ. և 2 ր. 40 կ. Կոնֆեկտները 30 և 50 կ.
Հանապարհամարտը առանձին է հաշուում: Գլխաւոր պահապան Ռուսիայի համար զըտընում է Պետերբուրգում: Վ. Ատրիսի մօտ: Բաշայա Մօրսիպայա, 17. ծախում է Թիֆլիսում զեղօրէից առաւարական կովկասեան ընկերութեան մէջ: (Ու. 27446) 5-4

ԱՐԺԱՆ ԳՆՈՎ ՆԿԱՐՆԵՐ

ԻՎԱՆԵՐԿՈՎ և ՏՈՒՇՈՎ, Նըկարում է պատկերներ բնութիւնից և թէ ֆոտօգրաֆիական պատկերներից, ՉՍՖՍՍՐՈՎ գնով: Հարցնել Սաղովալա փողոց, Սերգիեւսկի փողոցի անկիւն՝ առան 31, կարչին: 6-4

ԿՈԼԲԵՐԻ ՍԱԼՍԵՊԱՐԵԻ ԷՍՍԵՆՑ

ESSENCE DE SALSEPAREI DE COLBERT

Արեան մաքրելու համար ամենալաւ միջոց: Պահանջել Էսսէնցի վերայ գտնուած կարծիք գոյնով ոտարգրութիւն
I. Plaleaux.
Գտնուած է Թիֆլիս քաղաքի բոլոր զեղաւանների և ամենալաւ զեղաւաններին մօտ: (Ու. 12994) 5-3

ՖԻՐՆՈՒՄԱՅԻՆ ՆԱԽԱԳԱՅՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Չորեքշաբթի, տարիլի 30-ին «Արմենիա» (Armenie) շոգենաւը, նաւապետ Փիբուէն (Giboin) դուրս կը գալ Բաթումից գէպի Տրապիզոն, Օրդու, Սամսոն, Գ. Պօլիս և Մարսէլ:
Տեղեկութիւններ կարելի է իմանալ ընկերութեան գործակալներից: Բաթում՝ պ. ԳԱՐՍԵՆՈՒՆԻՅ, Թիֆլիսում՝ պ. ԲԵՆՈՅԻՅ, նախկին գալէթի Արժրուում 103. 4-2

Լ. ՈՒՍՏԵՆՈՎ

Մ Օ Լ Ի Է Ր Ի

ԵՐԵՒԱԿԱՅԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴ

Կատակերգութիւն երեք տրորուածով:

Թարգմ. Ֆրանսէզէնից

Ե. Լ. Ա. Լ. Ա. Յ Ե Ա. Ն Յ

Գինն է 40 կ.

Ստացուած է Կենտրոնական և Կովկասեան գրավաճառանոցներում:

6-6

Драгоценности
АНАТЕРИНОВ: ПОЛОСКАТ... 60
ЗУБНОЙ ЭЛИКСИР... 100
АНАТЕРИН: ЗУБНОЙ ПАСТА... 120
АРОМАТИЧ... КУСОК... 35
РАСТИТЕЛЬНО... ПОРОШ. КОРОБ... 70
АРОМАТИЧ. ТРАВЯНОЕ МЫЛО КУС... 35
ПЛОМБА ДЛЯ ЗУБОВ... КОРОБКА... 200

ԲԻՆԵԼ ՊՕՊՊ ՎԵՆԵԱՅԻՄ
Կարելի է ստանալ բոլոր զեղաւանաւանոցներում և զեղօրէից մաղաններում:
Հանապարհամարտը առանձին է հաշուում:
Գլխաւոր պահապան ամրող Ռուսիայի համար գտնում է Ս. Պետերբուրգում: Վ. Ատրիսի մօտ: Բաշայա Մօրսիպայա № 17. ծախում է Թիֆլիսում զեղօրէից առաւարական կովկասեան ընկերութեան մէջ: (Ու. 27496) 7-5

ՇՕԿՈԼԱԴ

Ս. ՍՈՒՐԵՆԻՆԻ

(Ու. 4637) 50-9

Д. Л. БЕРНАРДО-БЕРКМЕР
ЗУБНОЙ ВРАЧЪ ВЪ МОСКВѢ
НА УЛУ. КРАСНЫЯ МОСТА ИГРЕТСКАЯ Д. ПОСКОМ
ВХОДЪ СЪ ПЕТРОВСКО
ВХОДЪ СЪ